

Số: 151 /KH-UBND

Gia Lai, ngày 26 tháng 12 năm 2025

KẾ HOẠCH

Triển khai Chiến lược phòng, chống bệnh lao trên địa bàn tỉnh Gia Lai giai đoạn 2026 - 2030

Thực hiện Công văn số 1393/TTg-KGVX ngày 27 tháng 10 năm 2025 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường công tác phòng, chống bệnh Lao, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Kế hoạch phòng, chống bệnh Lao trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2026-2030, như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

- Góp phần chấm dứt bệnh Lao tại Việt Nam vào năm 2030, giảm tỷ lệ mắc, tử vong và hạn chế sự lây lan của bệnh trong cộng đồng.
- Đảm bảo mọi người dân có nguy cơ bị bệnh Lao đều có thể được chẩn đoán sớm và được điều trị phù hợp.
- Nâng cao năng lực của hệ thống y tế, đặc biệt tuyến cơ sở trong phát hiện, quản lý và điều trị bệnh Lao, góp phần bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe Nhân dân.

2. Yêu cầu

- Tổ chức thực hiện kế hoạch phòng, chống bệnh Lao hiệu quả, thực chất và có kết quả cụ thể. Các giải pháp thực hiện đảm bảo phù hợp với đặc điểm, quy mô dân số và tình hình kinh tế - xã hội của địa phương.
- Huy động toàn bộ hệ thống chính trị và cộng đồng xã hội tham gia tích cực, thường xuyên, có trách nhiệm.

II. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung

- Khống chế, giảm tỷ lệ mắc, tái phát, kháng thuốc và tỷ lệ tử vong do lao tiến tới chấm dứt bệnh Lao trên địa bàn tỉnh Gia Lai, góp phần thực hiện thành công Chiến lược quốc gia phòng, chống bệnh Lao quốc gia đến năm 2030.
- Gắn công tác phòng chống lao với y tế cơ sở và phát triển nhân lực y tế; thực hiện tốt các nhiệm vụ, giải pháp để đạt được các chỉ tiêu y tế về phòng, chống lao giai đoạn đến năm 2030.

2. Mục tiêu cụ thể

- Giảm số người mắc bệnh Lao các thể trong cộng đồng xuống dưới 32/100.000 người dân.

- Giảm tỷ lệ tử vong do bệnh Lao còn dưới 1/100.000 người dân.
- Giảm số người mắc bệnh Lao đa kháng thuốc còn dưới 1,5% trong tổng số người bệnh Lao mới phát hiện.
- Đảm bảo 100% bệnh nhân Lao được phát hiện, quản lý điều trị theo phác đồ chuẩn của Chương trình chống Lao Quốc gia và điều trị có kiểm soát trực tiếp (DOTS).
- Nâng cao năng lực của hệ thống y tế cơ sở trong công tác phát hiện, quản lý điều trị và truyền thông giáo dục sức khỏe về bệnh Lao.
- Nâng cao năng lực hệ thống y tế cơ sở trong giám sát, xét nghiệm và điều trị bệnh Lao.

III. NỘI DUNG HOẠT ĐỘNG

1. Đẩy mạnh tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức về phòng, chống bệnh Lao

- Tăng cường công tác truyền thông, đa dạng về nội dung và hình thức để tuyên truyền về chiến lược Quốc gia phòng, chống lao hướng đến mục tiêu loại trừ bệnh Lao vào năm 2030.
- Tuyên truyền về bệnh Lao và công tác phòng, chống bệnh Lao để người dân hiểu, biết cách phòng, tránh, nhận biết được dấu hiệu mắc bệnh; không mặc cảm kỳ thị đối với bệnh Lao và chủ động tiếp cận sử dụng dịch vụ khám, phát hiện, chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh Lao.
- Huy động sự tham gia tích cực của các cơ quan, tổ chức, cộng đồng, người bệnh, người nhà người bệnh tham gia vào tuyên truyền về bệnh Lao để mọi tầng lớp Nhân dân hiểu và chủ động phòng, chống bệnh Lao.

2. Tăng cường hoạt động chuyên môn kỹ thuật và cung cấp dịch vụ phòng, chống bệnh Lao

a) Lấy bệnh nhân làm trung tâm

- Tăng cường phát hiện chủ động, triển khai đổi mới công nghệ, chiến lược 2X: X Quang và Xpert để sàng lọc và phát hiện bệnh Lao cho tất cả những người nghi lao, tầm soát phát hiện người bệnh mắc lao kháng thuốc; đồng thời, cập nhật và ứng dụng thuốc mới, phác đồ mới trong điều trị lao nhằm cải thiện tối ưu hiệu quả điều trị cho người bệnh tầm soát phát hiện các đối tượng nghi mắc lao tiềm ẩn, phát hiện bệnh nhân mắc lao tiềm ẩn, điều trị và quản lý điều trị lao tiềm ẩn.
- Tăng cường nhân lực chuyên môn tại các tuyến để đảm bảo thực hiện được các hoạt động phòng, chống bệnh Lao.
- Tiếp tục thực hiện có hiệu quả các chính sách, pháp luật hiện hành của Nhà nước liên quan đến phòng, chống bệnh Lao.
- Tối ưu hóa các phương tiện hiện có và tăng độ bao phủ trong phát hiện lao sớm, điều trị có hiệu quả bệnh Lao.

- Tăng cường đổi mới tiếp cận như phối hợp y tế công - tư, ưu tiên tiếp cận khám lao bằng BHYT, nghiên cứu triển khai hiệu quả các mô hình tiếp cận thực hành xử trí tốt bệnh hô hấp, phòng chống bệnh lao từ tuyến cơ sở, Trạm Y tế theo tiếp cận bao phủ y tế toàn dân.

b) Bảo đảm nguồn nhân lực cho công tác phòng, chống lao

- Ngành y tế có chính sách ưu tiên về đào tạo, tuyển dụng, sử dụng và đãi ngộ đối với cán bộ, viên chức và người lao động làm công tác phòng, chống lao các tuyến. Hạn chế việc thay đổi nhân lực cán bộ chuyên khoa các tuyến nhằm ổn định hoạt động chương trình chống lao từ tuyến tỉnh đến xã, phường.

- Đa dạng hóa các loại hình đào tạo chuyên khoa: cập nhật kiến thức phòng, chống bệnh Lao cho các thầy thuốc đa khoa và chuyên khoa khác. Nâng cao năng lực quản lý về phòng, chống bệnh Lao cho cán bộ quản lý các cấp thông qua các chương trình đào tạo, tham quan học tập, chia sẻ kinh nghiệm trong và ngoài nước.

- Lồng ghép chương trình lao với hoạt động phòng, chống HIV/AIDS, các bệnh phổi mạn tính và các hoạt động y tế dự phòng khác.

c) Phát triển chuyên môn kỹ thuật và các dịch vụ phòng, chống bệnh lao

- Duy trì hoạt động mạng lưới phòng, chống bệnh Lao tại các tuyến: Bệnh viện Lao và Bệnh phổi Quy Nhơn là đơn vị đầu mối, phối hợp với Bệnh viện Lao và Bệnh phổi Pleiku và các đơn vị liên quan lập kế hoạch triển khai thực hiện công tác phòng chống lao trên địa bàn tỉnh và phát triển các kỹ thuật chuyên sâu.

- Đối với các Trung tâm Y tế có Tổ chống lao, mỗi tổ chống lao gồm 4 - 5 cán bộ (01 Bác sĩ là Tổ trưởng, 01 bác sĩ hoặc y sĩ là tổ phó, 01- 02 KTV xét nghiệm lao, 01 cán bộ dược lao) và 100% các xã, phường có cán bộ phụ trách chương trình lao.

- Nâng cao chất lượng trong phát hiện, chẩn đoán, điều trị bệnh Lao tại các cơ sở khám chữa bệnh nhằm tạo điều kiện thuận lợi để người dân tiếp cận và sử dụng dịch vụ khám phát hiện, chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh Lao.

- Ứng dụng xét nghiệm sinh học phân tử GeneXpert để chẩn đoán nhanh bệnh Lao, lao kháng R, lao phổi AFB(-), lao/HIV và lao trẻ em. Tăng cường năng lực Xét nghiệm và X Quang phổi, thực hiện phối hợp 2X (Xquang và Xpert) trong sàng lọc, phát hiện và chẩn đoán bệnh Lao. Tại các cơ sở có đủ điều kiện ngoài việc sử dụng các kỹ thuật trong chẩn đoán bệnh Lao, tăng cường sử dụng các kỹ thuật để hỗ trợ chẩn đoán như chụp cắt lớp vi tính, nội soi phế quản lấy dịch phế quản và các loại dịch để làm xét nghiệm Gene-Xpert và nuôi cấy vi khuẩn lao trên môi trường lỏng (MGIT).

- Tăng cường năng lực cho cán bộ xét nghiệm tuyến tỉnh để đảm bảo duy trì chất lượng các phòng xét nghiệm và kỹ thuật soi đờm trực tiếp tìm vi khuẩn lao, nuôi cấy vi khuẩn lao trên môi trường lỏng, thường xuyên hỗ trợ kỹ thuật cho tuyến trước để các phòng xét nghiệm tuyến huyện đủ năng lực phát hiện.

- Thường xuyên tổ chức các khóa tập huấn về lấy mẫu, bảo quản, vận chuyển bệnh phẩm, các kỹ thuật xét nghiệm, ghi chép sổ sách, báo cáo.

- Tổ chức tập huấn, đào tạo lại cho nhân viên y tế tuyến xã về kỹ năng truyền thông giáo dục sức khỏe và phát hiện đối tượng nghi lao gửi khám xác định.

- Tổ chức tập huấn kiến thức về bệnh Lao cho nhân viên y tế trong các cơ sở y tế công lập và tư nhân để họ chuyển gửi các đối tượng nghi lao cho các đơn vị chống lao hoặc gửi bệnh phẩm sang cho các đơn vị chống lao xét nghiệm chẩn đoán xác định.

- Tiến hành sàng lọc hàng loạt các nhóm đối tượng dễ bị tổn thương và ở trong những môi trường, địa điểm đặc biệt. Sàng lọc tại các cơ sở y tế cho những đối tượng đích có nguy cơ mắc lao và đồng mắc lao cao. Mở rộng tầm soát người tiếp xúc với người bệnh Lao có bằng chứng vi khuẩn học.

- Đẩy mạnh việc áp dụng các kỹ thuật mới vào khám phát hiện, chẩn đoán sớm, điều trị có hiệu quả và dự phòng bệnh Lao. Tăng cường và mở rộng dịch vụ chăm sóc và điều trị lao/HIV và lao kháng thuốc, đặc biệt trong khu vực trại giam hoặc những khu vực làm việc đông đúc, điều kiện sống kém.

- Xây dựng kế hoạch khám phát hiện chủ động, điều trị và dự phòng bệnh Lao. Lồng ghép sàng lọc bệnh Lao vào trong những chương trình y tế khác đang được cung cấp cho cộng đồng.

- Tăng cường công tác phát hiện bằng cách huy động thêm nhiều đơn vị bên ngoài mạng lưới Chương trình Chống Lao Quốc gia thông qua xây dựng chính sách, tập huấn và nâng cao vai trò của điều phối viên lao để đảm bảo chất lượng dịch vụ. Mở rộng hoạt động phát hiện chủ động bằng chụp X-Quang dịch vụ. Áp dụng và triển khai các phác đồ điều trị bệnh Lao cũng như điều trị lao tiềm ẩn theo khuyến cáo của Chương trình Chống Lao Quốc gia, tuân thủ các nguyên tắc điều trị, điều trị đúng, đủ, điều trị có kiểm soát.

- Duy trì chất lượng điều trị có kiểm soát trực tiếp “DOTS” tại các tuyến theo hướng dẫn của Chương trình Chống Lao Quốc gia. Thường xuyên rà soát, đánh giá các mô hình, các hoạt động đã được triển khai thí điểm, nếu có hiệu quả cao, chủ động triển khai nhân rộng nhằm tăng khả năng cung ứng dịch vụ cũng như tạo điều kiện để người dân tiếp cận với các dịch vụ khám, chữa bệnh Lao chất lượng cao hơn.

- Sàng lọc và phát hiện sớm lao kháng thuốc cho 100% các nhóm đối tượng nghi lao kháng thuốc “8 nhóm đối tượng nghi mắc lao kháng thuốc”. Đảm bảo 100% số người bệnh Lao đa kháng phát hiện được thu dung điều trị bằng phác đồ thích hợp để hạn chế siêu và tiền siêu kháng thuốc. Hạn chế tối đa tỷ lệ bỏ trị, nâng cao tỷ lệ điều trị thành công lên 80-85%.

- Tăng cường hoạt động quản lý biến cố bất lợi, có phác đồ hướng dẫn xử trí đầy đủ, cung ứng thuốc xử lý biến cố bất lợi cho các tuyến. Làm tốt công tác nhiễm khuẩn trong lao kháng thuốc, làm tốt công tác chăm sóc giảm nhẹ cho người bệnh, hỗ trợ tâm lý xã hội cho người bệnh trước, trong và sau điều trị.

- Tăng cường phối hợp với Chương trình HIV/AIDS trong việc phát hiện người bệnh Lao có đồng nhiễm HIV/AIDS cũng như sàng lọc phát hiện sớm người bệnh nhiễm HIV/AIDS có mắc lao, phối hợp điều trị để có kết quả tốt, tư vấn phối hợp với cơ sở phòng, chống HIV/AIDS trong việc điều trị dự phòng lao cho các đối tượng trên.

- Tăng cường hoạt động phối hợp y tế công - tư trong công tác phòng chống lao, đẩy mạnh việc phối hợp với các cơ sở y tế công - tư ngoài lao trong việc vận chuyển người nghi lao, lấy mẫu, bảo quản, vận chuyển mẫu bệnh phẩm làm XN GeneXpert để chẩn đoán bệnh Lao; phối hợp với các cơ sở y tế công - tư quản lý điều trị bệnh Lao theo DOTS.

- Sử dụng công nghệ tiên tiến và trí tuệ nhân tạo, mở rộng khả năng tiếp cận của xét nghiệm phân tử nhanh đến tuyến cơ sở.

d) Tăng cường công tác kiểm tra giám sát, quản lý số liệu

- Xây dựng kế hoạch nhằm nâng cao năng lực giám sát và đánh giá hiệu quả công tác phòng, chống bệnh Lao các tuyến thông qua các chương trình đào tạo, tham quan học tập, chia sẻ kinh nghiệm.

- Ứng dụng công nghệ thông tin, phần mềm thống kê, báo cáo trong quản lý, giám sát điều trị, thống kê báo cáo các hoạt động phòng, chống bệnh Lao.

- Tăng cường công tác kiểm tra giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng, chống bệnh Lao hàng tháng, hàng quý tại các cơ sở chống lao. Thực hiện giám sát lồng ghép hoạt động giữa lao thường với lao kháng thuốc, lao trẻ em và hoạt động lao tiềm ẩn, kết hợp với việc đào tạo tại chỗ cầm tay chỉ việc. Phản hồi kết quả giám sát với đơn vị được giám sát, lần sau giám sát chú trọng các vấn đề lần trước đã được khuyến cáo đánh giá kết quả và có các hình thức khi các vấn đề lần trước không được cải thiện.

- Tổ chức hội thảo về nâng cao năng lực kiểm tra, giám sát cho cán bộ chống lao các tuyến. Theo dõi, cập nhật ca bệnh thường xuyên, kịp thời vào các phần mềm báo cáo, cũng như phần mềm quản lý lao từ tuyến tỉnh đến tuyến xã.

IV. KINH PHÍ THỰC HIỆN

Nguồn kinh phí phòng, chống lao được cấp từ ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật ngân sách nhà nước, nguồn Quỹ bảo hiểm y tế, các nguồn tài trợ của các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước và các nguồn vốn hợp pháp khác.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Y tế

- Là cơ quan thường trực triển khai Kế hoạch, chủ trì, phối hợp với các sở, ban, ngành liên quan, UBND các xã, phường xây dựng kế hoạch cụ thể để triển khai thực hiện kế hoạch này; chỉ đạo, hướng dẫn, theo dõi và giám sát đánh giá việc triển khai kế hoạch. Định kỳ hàng năm tổng hợp báo cáo Bộ Y tế, UBND tỉnh tình hình triển khai và kết quả thực hiện.

- Phối hợp với các cơ quan liên quan tổ chức các hoạt động tuyên truyền phòng, chống bệnh Lao. Cung cấp thông tin, nội dung tuyên truyền đến các cơ quan, đơn vị.

- Chỉ đạo tăng cường phát triển chuyên môn, kỹ thuật cho cán bộ y tế; thường xuyên chỉ đạo công tác giám sát, thanh tra, kiểm tra chuyên ngành kết quả thực hiện chính sách pháp luật phòng, chống bệnh Lao; kịp thời chỉ đạo công tác phát hiện và điều trị bệnh nhân Lao; triển khai hiệu quả các biện pháp phòng, chống bệnh Lao trong cộng đồng.

- Tham mưu cơ quan có thẩm quyền ưu tiên phân bổ nguồn lực từ ngân sách địa phương cho công tác phòng, chống bệnh Lao trên địa bàn tỉnh theo quy định.

2. Sở Tài chính: Trên cơ sở dự toán của Sở Y tế, Sở Tài chính tổng hợp, trình cấp có thẩm quyền bố trí kinh phí cho hoạt động phòng, chống bệnh lao theo quy định của pháp luật ngân sách nhà nước, phù hợp với khả năng cân đối ngân sách nhà nước, đảm bảo hiệu quả, tiết kiệm.

3. Sở Giáo dục và Đào tạo: Lồng ghép các nội dung phòng, chống bệnh Lao trong các chương trình ngoại khóa của nhà trường. Tổ chức duy trì các hoạt động truyền thông, giáo dục về phòng, chống bệnh Lao cho học sinh, sinh viên, đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục các cấp. Hằng năm, phối hợp với Sở Y tế triển khai kế hoạch đào tạo và đào tạo lại cho đội ngũ giáo viên làm công tác truyền thông giáo dục sức khỏe cho học sinh về bệnh Lao.

4. Sở Khoa học và Công nghệ, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Báo và Phát thanh - Truyền hình Gia Lai: Phối hợp với Sở Y tế, các cơ quan, đơn vị có liên quan hướng dẫn các cơ quan báo chí của tỉnh, Cổng thông tin điện tử tỉnh, hệ thống thông tin, truyền thông tăng cường công tác tuyên truyền để nâng cao nhận thức của người dân trong phòng, chống bệnh Lao; gánh nặng bệnh Lao và công tác phòng, chống bệnh Lao.

5. Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh: Chủ động phối hợp với Sở Y tế mở rộng mô hình quân dân y kết hợp nhằm tuyên truyền, phổ biến các kiến thức phòng, chống bệnh Lao, triển khai khám phát hiện và điều trị cho người dân tại các khu vực có điều kiện khó khăn.

6. Công an tỉnh: Phối hợp với Sở Y tế triển khai các hoạt động phòng, chống bệnh Lao tại các đơn vị công an tỉnh quản lý, chú trọng tới công tác phòng, chống lao tại các trại tạm giam và trại giam.

7. Các sở, ngành, đoàn thể liên quan: Căn cứ theo chức năng nhiệm vụ, chỉ đạo các đơn vị trực thuộc, các tổ chức thành viên tích cực, chủ động phối hợp với ngành Y tế, Giáo dục và chính quyền các cấp thực hiện tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức, trách nhiệm của toàn xã hội đối với hoạt động phòng, chống bệnh Lao.

8. Ủy ban nhân dân xã, phường: Căn cứ Kế hoạch này, xây dựng kế hoạch triển khai hoạt động phòng, chống bệnh Lao tại địa phương; tuyên truyền và nâng cao nhận thức của người dân về công tác phòng, chống bệnh Lao. Chỉ đạo cơ quan

y tế địa phương và các trường học triển khai thực hiện các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng chương trình phòng, chống bệnh Lao.

Yêu cầu Giám đốc các Sở, ngành; Chủ tịch UBND các xã, phường và Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị liên quan nghiêm túc triển khai thực hiện Kế hoạch kịp thời và hiệu quả. Định kỳ hàng năm báo cáo kết quả thực hiện, phản ánh những khó khăn, vướng mắc về Sở Y tế để tổng hợp báo cáo Bộ Y tế và Ủy ban nhân dân tỉnh theo quy định. /.

Nơi nhận:

- Bộ Y tế;
- Thường trực Tỉnh ủy;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh;
- Ban VHXH - HĐND tỉnh;
- Các Sở, ban ngành, đoàn thể tỉnh;
- UBND các xã, phường;
- Báo và Phát thanh truyền hình Gia Lai;
- CVP, các PCVP UBND tỉnh;
- Lưu: VT, V1, V4, V6.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**



Nguyễn Thị Thanh Lịch